

Fiala Tejkal

A PARTNEŘI

**Aktuální problémy uzavírání smluv o veřejných službách
v přepravě cestujících po železnici**

konference „INTEGROVANÉ DOPRAVNÍ SYSTÉMY“

JUDr. Daniel Jadrníček, advokát

17. 5. 2022

Režim uzavírání smluv o VS

- přímé zadání vs. nabídkové řízení
- není rozhodující, zda má smlouva o VS povahu brutto nebo netto či se jedná o smíšený model
- liberalizace železniční dopravy má vést k uzavírání smluv na základě nabídkových řízení a minimalizaci přímých zadání
- právní základ: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2338 ze dne 14. prosince 2016, kterým se mění nařízení (ES) č. 1370/2007, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici

Fiala Tejkal
A PARTNEŘI

Přechodné období

- během přechodného období řada objednatelů uzavírá smlouvy přímým zadáním, případně přímým zadáním po předchozím průzkumu trhu, který mívá i poměrně formalizovanou podobu obdobnou nabídkovému řízení
- podle čl. 5 odst. 6 nařízení 1370/2007 mohou příslušné orgány rozhodnout o přímém uzavření smluv o veřejných službách, pokud se týkají přepravy po železnici
- použitelnost čl. 5 odst. 6 nařízení 1370/2007 skončí 25. prosince 2023
- doba trvání smluv uzavřených podle čl. 5 odst. 6 mezi 3. prosincem 2019 a 24. prosincem 2023 **nesmí překročit deset let. – (deset let od kdy? – datum uzavření vs. datum zahájení provozu)**

Prenotifikace a její změny

- čl. 7 odst. 2 nařízení 1370/2007
- závaznost údajů uvedených v prenotifikaci (zejména údajů uvedených nad rámec povinně zveřejňovaných – např. poznámka o odkupu kolejových vozidel, dělbě výnosového rizika apod.)
- otázka možnosti uveřejnit více prenotifikací na tytéž služby (např. s odlišnou délkou trvání smlouvy)
- změny prenotifikace: Pokud se tyto informace po zveřejnění změní, zveřejní příslušný orgán co nejdříve opravu. Touto opravou **nesmí být dotčeno** datum přímého uzavření smlouvy nebo zahájení nabídkového řízení. (v jiných jazykových mutacích je uvedeno **není dotčeno**)

Výnosové riziko

- brutto vs. netto
- v poslední době se častěji objevují brutto smlouvy
- smíšený model/dělené riziko – např. Královéhradecký kraj (riziko rozděleno 50:50 mezi dopravce a objednatele)
- nejsilnějším důvodem pro brutto režim byla situace nastalá v důsledku COVID
- s brutto režimem souvisí tlak objednatelů na zvýšení kontroly tarifní kázně cestujících a důsledné vykazování inkasovaných tržeb a kvality poskytovaných služeb

Fiala Tejkal
A PARTNEŘI

Změny smluv o VS

- nejasnost právní úpravy v případě smluv o VS uzavřených přímým zadáním (má se § 222 ZZVZ použít pouze na smlouvy o VS uzavřené na základě nabídkového řízení?) (úprava změn kompenzace v případě přímého zadání je obsažena také ve vyhlášce č. 296/2010 Sb.)
- § 16/1 ZVS: Pro změnu závazku ze smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících se použije § 222 zákona o zadávání veřejných zakázek obdobně s tím, že pro účely podle odstavce 4 písm. a) se použije limit pro veřejné zakázky na služby pro dotčeného zadavatele. (ustanovení je však obsaženo v části upravující nabídkové řízení; před novelou ZVS v souvislosti s přijetím ZZVZ upravovalo výslovně pouze změny smlouvy o VS uzavřené na základě nabídkového řízení)
- § 19/5 ZVS: Pro uveřejňování smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících uzavřené na základě přímého zadání se postupuje podle § 16 odst. 2. (v části ZVS upravující přímé zadání je přímý odkaz na § 16/2 ZVS, který upravuje uveřejňování smluv o VS v části upravující nabídkové řízení – na § 16/1 ZVS není odkazováno)

Fiala Tejkal
A PARTNEŘI

Změny smluv o VS – změny indexace

- aktuální situace na trhu ukazuje, že zejména v případě PHM jsou roční četnost i roční posuzované období indexace nedostatečné pro zohlednění výkyvů ceny PHM a jeví se jako vhodnější přistoupit k nastavení kratšího období, případně také ke zpětné indexaci zohledňující aktuální cenu PHM
- problematika „dovolenosti“ změny smlouvy o VS
 - § 222 odst. 3 ZZVZ (resp. rozsudek SDEU ve věci Pressetext)?
 - § 222 odst. 4 ZZVZ (malá hodnota)
 - § 222 odst. 6 ZZVZ (nepředvídatelné změny) – dle ÚOHS (R0098/2021/VZ) musí zadavatel prokázat, že potřeba změny vznikla na jeho straně
 - § 8 odst. 1 vyhlášky č. 296/2010 Sb. (kompenzaci lze navýšit jen pokud byl sjednán způsob navýšení a změny nebylo možné předvídat)

Další problematické aspekty I

- absence formulářů pro uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie (různí objednatelé volí různé formuláře pro zahájení nabídkového řízení což vede k nepřehlednosti pro dopravce)
- problematika ETCS (evropský vlakový zabezpečovací systém) a dopady zavedení výhradního provozu ETCS do smluv o VS
- zásahy do infrastruktury a dopady do smlouvy o VS (elektrifikace tratí, rekonstrukce a další důvody významných výluk) (kilometrický proběh kolejových vozidel a opravy vyšších stupňů)

Další problematické aspekty II

- možnost hradit náklady „dle skutečnosti“ – soulad s nařízením 1370/2007, ZVS, resp. ZZVZ (možnost naznačena ve výkladovém sdělení Komise EU – měly by se aplikovat pouze na náklady, u nichž je velká nejistota a dopravce potřebuje „ochranu“ proti této nejistotě)
- nákup kolejových vozidel a jejich následný převod na dalšího dopravce či objednatele (může si objednatel „bez soutěže“ koupit kolejová vozidla, která pro plnění smlouvy o VS pořídil dopravce?) (metodika MD pro převod vozidel po skončení smlouvy o veřejných službách uspokojivě tuto problematiku neřeší)

Fiala Tejkal
A PARTNEŘI

Děkuji za pozornost

JUDr. Daniel Jadrníček
jadrnicek@akfiala.cz